

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU I
PROBLEMATICI RAZVOJA
OBRITNIŠTVA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *HOK Obrtnička komora
Osječko-baranjske županije i udruženja
obrnika s područja Osječko-baranjske
županije*
- *Upravni odjel za gospodarstvo i
regionalni razvoj Osječko-baranjske
županije*

Osijek, lipnja 2014.

INFORMACIJA O STANJU I PROBLEMATICI RAZVOJA OBRITNIŠTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Informaciju o stanju i problematici razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županije pripremili su Obrtnička komora Osječko-baranjske županije i udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije te Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Osječko-baranjske županije.

Temeljni zakon koji je regulirao poslovanje obrta u 2013. godini je Zakon o obrtu ("Narodne novine" broj 77/93., 90/96., 102/98., 64/01., 71/01., 49/03., 143/13. - Pročišćeni tekst, 68/07., 79/07. i 40/10. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske). Novi Zakon o obrtu stupio je na snagu 2. prosinca 2013. godine ("Narodne novine" broj 143/13.).

Zakon o obrtu definira obrt kao trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a u svrhu postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Iznimno obrt obavlja i trgovačko društvo koje obavlja jednu ili više djelatnosti ako to ne čini na industrijski način.

Obrti se dijele u tri kategorije:

- slobodni obrti za čije obavljanje se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema ili majstorski ispit i
- povlaštene obrti koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo.

Zakon o obrtu prepoznaje tradicijske i umjetničke obrte za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća, te koji se obavljaju pretežno ručnim radom.

Temeljem Zakona o obrtu, na razini Republike Hrvatske osnovana je Hrvatska obrtnička komora koja predstavlja samostalno stručno-poslovnu organizaciju obrtnika osnovanu radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred državnim tijelima. Članstvo u Hrvatskoj obrtničkoj komori je obavezno.

Uz Hrvatsku obrtničku komoru na promicanju i zaštiti interesa obrtništva djeluje 20 područnih obrtničkih komora na razini županija i 116 udruženja obrtnika na razini gradova i općina. Svoj strukovni rad obrtnici organiziraju u sekcijama na razini udruženja obrtnika, te u cehovima na razini područnih obrtničkih komora i Hrvatske obrtničke komore.

Na području Osječko-baranjske županije (nastavno: Županija) djeluje Obrtnička komora Osječko-baranjske županije (nastavno: Obrtnička komora), dok na području Županije djeluje šest udruženja obrtnika (Udruženje obrtnika Baranje, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, Udruženje obrtnika Đakovo, Udruženje obrtnika Našice, Udruženje obrtnika Osijek i Udruženje obrtnika Valpovo).

I. HRVATSKA OBRITNIČKA KOMORA OBRITNIČKA KOMORA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

U Republici Hrvatskoj posluje 80.407 aktivnih obrta koji predstavljaju snažnu okosnicu obrtničkih aktivnosti usvajajući postojeće, razvijajući vlastite suvremene tehnologije proizvoda i usluga i čuvajući tradicijske obrte iz kojih su se razvili današnji obrti i oni koji nas tek čekaju u budućnosti. Obrtnička udruženja nastala su s ciljem unapređivanja obrtničkih struka, a poznata su još od antičkih vremena, kada su se nazivala collegia opificum. Na važnosti najviše dobivaju u XII. i XIII. stoljeću, u vrijeme snažnoga razvitka gradova i obrtničkih djelatnosti u njima.

Obrtništvo Županije baštineći višestoljetnu tradiciju udruživanja promiče svoje interese preko Obrtničke komore koja je osnovana 8. prosinca 1994. godine. Obrtnička komora osnovana je radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i time promiče obrtništvo. Ona prati i analizira gospodarsku politiku i njezino djelovanje na razvoj obrtništva.

Ukupan broj aktivnih obrta (obrta u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrta bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2013. godine je 80.407 obrta, što je manje za 3.307 obrta ili 4% u odnosu na 2012. godinu.

Županija zauzima sedmo mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta, što čini 5,08% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Struktura aktivnih obrta po županijama u 2013. godini

Red. broj	Županija	Broj aktivnih obrta XII.2013.	Struktura (%)
1.	Zagrebačka	5.326	6,62
2.	Krapinsko-zagorska	2.491	3,10
3.	Sisačko-moslavačka	2.140	2,66
4.	Karlovačka	2.015	2,51
5.	Varaždinska	2.671	3,32
6.	Koprivničko-križevačka	1.285	1,60
7.	Bjelovarsko-bilogorska	1.186	1,47
8.	Primorsko-goranska	8.114	10,09
9.	Ličko-senjska	1.156	1,44
10.	Virovitičko-podravska	1.295	1,61
11.	Požeško-slavonska	948	1,18
12.	Brodsko-posavska	2.391	2,97
13.	Zadarska	4.523	5,63
14.	Osječko-baranjska	4.085	5,08
15.	Šibensko-kninska	3.015	3,75
16.	Vukovarsko-srijemska	2.465	3,07
17.	Splitsko-dalmatinska	9.913	12,33
18.	Istarska	7.587	9,44
19.	Dubrovačko-neretvanska	3.243	4,03
20.	Međimurska	1.351	1,68
21.	Grad Zagreb	13.207	16,43
Ukupno		80.407	100

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje na dan 31.12.2013. godine

Na dan 31. prosinca 2013. godine u Županiji je bilo 4.085 aktivnih obrta, što je u odnosu na 31. prosinca 2012. godine manje za 127 obrta ili 3%. Tijekom 2013. godine došlo je do pada broja obrta kako u Županiji, tako i na razini Republike Hrvatske.

Udruženja obrtnika na području Osječko-baranjske županije

Na razini gradova djeluju udruženja obrtnika čija je zadaća promicanje, usklađivanje i zastupanje zajedničkih interesa obrtnika na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave. Udruženja obrtnika osnivaju se na teritorijalnom i strukovnom načelu i članovi su područne obrtničke komore.

U okviru Obrtničke komore djeluje 6 udruženja:

1. Udruženje obrtnika Baranje,
2. Udruženje obrtnika Donji Miholjac,
3. Udruženje obrtnika Đakovo,
4. Udruženje obrtnika Našice,
5. Udruženje obrtnika Osijek i
6. Udruženje obrtnika Valpovo.

Najveći broj obrtnika ima Udruženje obrtnika Osijek koji ima 1.689 aktivnih obrta, a slijede ga Udruženje obrtnika Đakovo s 898 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Našice s 500 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Baranje s 417 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Valpovo s 370 aktivnih obrta i Udruženje obrtnika Donji Miholjac s 211 aktivnih obrta.

Kretanje broja aktivnih obrta u posljednjih pet godina prikazano je u tablici 2., te porast ili pad u odnosu na 2012. godinu.

Tablica 2. Kretanje broja aktivnih obrta u razdoblju od 2009. do 2013. godine

Red. br.	Udruženja obrtnika	Godina						
		2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	+ / - (2012/2013)	2013./2012. %
1.	Udruženje obrtnika Osijek	1.838	1.774	1.749	1733	1689	-44	2,6
2.	Udruženje obrtnika Đakovo	1.023	979	958	919	898	-21	2,7
3.	Udruženje obrtnika Našice	542	536	526	526	500	-26	5,0
4.	Udruženje obrtnika Baranje	461	449	457	441	417	-24	5,5
5.	Udruženje obrtnika Valpovo	412	386	388	372	370	-2	0,5
6.	Udruženje obrtnika D.Miholjac	229	220	217	221	211	-10	4,5
UKUPNO		4.505	4.344	4.295	4212	4.085	127	

Izvor: OR-MINPO - stanje po godinama

Cehovi na području Osječko-baranjske županije

Cehovi su oblik strukovnog povezivanja na razini područne obrtničke komore radi usklađivanja i rješavanja stručnih i ostalih pitanja od zajedničkog interesa za članove ceha. Organiziraju se u područnim obrtničkim komorama tako da svaka strukovna grupa obuhvaća u pravilu jednu granu, a kada interes članova to zahtjeva, jednu skupinu ili jednu podskupinu. Vrsta i broj cehova utvrđuje se statutom područne komore, a rad ceha aktom područne obrtničke komore.

U tablici 3. prikazan je cehovski ustroj u aktivnim obrtima u Županiji prema oznaci glavne djelatnosti.

Tablica 3. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Županije u 2013. godini prema oznaci glavne djelatnosti

Cehovi	2012.	2013.	+/-
Proizvodno obrtništvo	474	445	- 29
Uslužno obrtništvo	1.495	1480	- 15
Ugostiteljstvo i turizam	570	518	- 52
Trgovina	658	621	- 37
Prijevoz osoba i stvari	307	295	- 12
Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	421	425	+ 4
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	287	301	+ 14
UKUPNO	4.212	4085	- 127

Izvor: OR-MINPO, Stanje: 31.12.2013. godine

Jedan obrt može registrirati više djelatnosti pa stoga i pripadati u više cehova. U tablici 4. prikazan je broj obrta po cehovskom ustroju u aktivnim obrtima u Županiji.

Tablica 4. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini

Red. broj	Ceh	Broj obrta prema cehovskom ustroju	Struktura (%)
1.	Proizvodno obrtništvo	870	11,7
2.	Uslužno obrtništvo	2320	31,3
3.	Ugostiteljstvo i turizam	687	9,3
4.	Trgovina	2011	27,1
5.	Prijevoz osoba i stvari	490	6,6
6.	Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	710	9,6
7.	Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	330	4,4
Ukupno		7418	100,00

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje na dan 31.12.2013. godine

U Županiji je prema cehovskom ustroju u aktivnim obrtima najviše zastupljeno uslužno obrtništvo sa 31,3% i trgovina sa 27,1%, a slijedi ih proizvodno obrtništvo sa 11,7%, ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo sa 9,6%, ugostiteljstvo i turizam sa 9,3% prijevoz osoba i stvari sa 6,6%, te frizeri, kozmetičar, njega tijela i fitness sa 4,4%.

U odnosu 2013. godine na 2012. godinu najviše su se zatvarali obrti iz ugostiteljstva i turizma (s obzirom na glavnu djelatnost).

Obrt može pripadati jednoj ili više branši. Na području Županije u aktivnim obrtima prijavljene su 9.364 branše.

Tablica 5. Branše u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini

Branša	Broj obrta prema branši
Proizvodni obrti - hrana i piće	228
Proizvodni obrti - tekstil	118
Proizvodni obrti - koža i krzno	18
Proizvodni obrti - drvo	148
Proizvodni obrti - papir	46
Proizvodni obrti - plastika i guma	68
Proizvodni obrti - nemetali	81
Proizvodni obrti - metal	170
Proizvodni obrti - kemikalije	15
Proizvodni obrti - različiti gotovi proizvodi i komponente	129
Proizvodni obrti - ostalo	134
Uslužni obrti - ostalo	892
Uslužni obrti - vadenje ruda	2
Uslužni obrti - izdavaštvo	154
Uslužni obrti - tiskarske usluge	140
Uslužni obrti - iznajmljivanje	232
Uslužni obrti - autostruka	166
Uslužni obrti - popravak i održavanje objekata	359
Uslužni obrti - graditeljstvo	597
Uslužni obrti - usluge čišćenja	150
Uslužni obrti - ostale zanatske usluge	118
Ugostiteljstvo i turizam	745

Trgovina	2189
Prijevoz	483
Ribarstvo, akvakultura i poljoprivreda	667
Ribarstvo	26
Uslužni obrti - intelektualne usluge	968
Frizeri i kozmetičari	321
Ukupno	9.364

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje na dan 31.12.2013. godine

Na dan 31. prosinac 2013. godine u obrtima na području Republike Hrvatske bilo je zaposleno 161.515 osoba od kojih 62.399 obrtnika i 99.116 zaposlenika. To je za 6.836 ili 4,1% manje zaposlenih u obrtu u odnosu na 2012. godinu. Od 2008. godine do danas broj zaposlenih se smanjio za 68.144 osobe ili 29,3%.

U Županiji s 31. prosincem 2013. godine bilo je zaposleno 9.031 osoba, od kojih 3.286 obrtnika i 5.745 zaposlenika. Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj osiguranika u obrtu u usporedbi s 2012. godinom manji je za 330 osoba ili 3,6%.

Broj insolventnih obrta u Osječko-baranjskoj županiji na dan 30. rujna 2013. je 1.872 sa 502.898.723,00 kuna nepodmirenih obveza i 1.265 zaposlenih djelatnika. Po broju insolventnih obrta Županija je na šestom mjestu u Republici Hrvatskoj s udjelom od 7,2% (ukupno u Republici Hrvatskoj je 27.651 obrta s 7.009.256.000,00 kuna nepodmirenih obveza i 18.507 zaposlenih).

Obrtnička komora donosila je svoje prijedloge i inicijative, te ih upućivala u Hrvatsku obrtničku komoru na daljnje postupanje. Dugogodišnje nastojanje Hrvatske obrtničke komore u donošenju zakona koji bi sprječavao neregistriranu djelatnost stupio je na snagu 11. lipnja 2011. godine. Tijekom 2013. godine temeljem Zakona o zabrani i sprječavanju neregistrirane djelatnosti ("Narodne novine" br. 61/11.) Komora je prijavila 41 slučaj Državnom inspektoratu koji su nakon provedenog nadzora sankcionirali tri jer nisu imali registriranu djelatnost.

Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2013. godini

U 2013. godini Obrtnička komora je organizirala i sufinancirala skupne izložbe obrtnika s područja Županije na 8 sajamskih priredbi po prijavama zainteresiranih obrtnika.

Cilj nastupa obrtnika na sajmovima je promovirati svoje proizvode i usluge. Obrtnička komora je za najam i opremanje prostora obrtnika na sajmovima u 2013. godini platila ukupno 155.133,25 kuna. Županija je nastup obrtnika na sajmovima u 2013. godinu sufinancirala sa 74.000,00 kuna.

Tablica 6. Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2013. godini

Red. broj	Sajam	Termin održavanja	Broj izlagača	Prostor u m²
1.	Viroexpo	18.-20.01.2013.	16	122
2.	52. MSO Zagreb	9.-13.04.2013.	1	4
3.	Opatija	27.-30.03.2013.	6	30
4.	Osijek	10.-12.05.2013.	29	198
5.	Gudovac	6.-8.09.2013.	8	37
6.	Požega	27.-29.09.2013.	1	6
7.	Pula	3.-6.10.2013.	3	23
8.	Križevci	8.-10.11.2013.	1	4

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U 2013. godini po četrnaesti put uspješno je organiziran Obrtnički sajam u Osijeku u okviru SOMIDOM Osijek od 10. do 12. lipnja 2013. godine. Na sajmu su izlagali obrtnici iz četiri županije, a iz Županije izlagalo je 29 obrtnika.

Obrazovanje i osposobljavanje kadrova za potrebe obrtništva

Hrvatska obrtnička komora temeljem Zakona o obrtu ima ovlasti u područjima obrazovanja za obrtnička zanimanja, te preko područnih obrtničkih komora ima nadležnost donošenja plana upisa učenika u obrtnička zanimanja, kao i provođenje licenciranja radionica, naukovanja, kontrolnih i pomoćničkih ispita. Pri Obrtničkoj komori održavaju se ispiti o stručnoj osposobljenosti i majstorski ispiti koji su uvjet za otvaranje vezanih obrta.

Licencirane obrtničke radionice i slobodna naučnička mjesta temeljne su pretpostavke za provođenje naukovanja učenika, te donošenja Plana upisa učenika u obrtnička zanimanja prema jedinstvenom modelu obrazovanja.

Plan upisa učenika prema jedinstvenom modelu obrazovanja za školsku 2013./2014. godinu izrađen je temeljem prethodnog utvrđivanja slobodnih naučničkih mjesta u licenciranim obrtničkim radionicama i trgovačkim društvima.

Kako nije bilo moguće osigurati sva naučnička mjesta u licenciranim radionicama, Obrtnička komora je dala suglasnost školama za upis učenika koji će naukovanje pohađati u školskoj radionici. U suradnji sa školama koje obrazuju obrtnička zanimanja u Županiji, Uredom državne uprave, te Upravnim odjelom za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Županije, usuglašen je Plan upisa učenika školske 2013./2014. godine, te je proslijeđen u Hrvatsku obrtničku komoru na daljnje postupanje.

Za školsku godinu 2013./2014. predviđen je upis 939 učenika u 25 zanimanja u 12 škola na području Županije.

Promidžbena akcija "Želim biti majstor" održana je 3. svibnja 2013. godine u Osijeku, Našicama, Đakovu, Valpovu i Belom Manastiru, a 6. svibnja 2013. godine u Donjem Miholjcu. Akcija je osmišljena u svrhu promidžbe upisa učenika u obrtnička zanimanja za učenike koji završavaju 8. razred osnovne škole, njihove roditelje ili staratelje kako bi što sigurnije odlučili koje obrtničko zanimanje žele upisati, odgovara li određeno zanimanje njihovim psihofizičkim sposobnostima, mogućnosti zapošljavanja, te mogućnosti napredovanja u struci. Akcija je uspješno provedena. Tom prigodom podijeljen je promidžbeni materijal, koji je poslan i u osnovne škole. U prvi razred upisana su 694 učenika što je 73% od plana.

U suradnji s Ministarstvom poduzetništva i obrta u 2013. godini Obrtnička komora je donijela Odluku o stipendiranju 10 učenika (pet prvog i pet drugog razreda) koji se obrazuju za deficitarna obrtnička zanimanja.

Obrtnička komora povjerala je sve ugovore o naukovanju, te ih evidentirala u Matičnu knjigu. Ugovori za Srednju strukovnu školu A. Horvata Đakovo nisu ovjereni jer su ugovore dostavili nakon 10. prosinca 2013. godine kada je donijet novi Zakon o obrtu po kojem Hrvatska obrtnička komora više nema javnu ovlast u području redovnog obrazovanja.

Tablica 7. Realizacija plana upisa u programe obrtničkih zanimanja

Red. broj	Škola	Jedinstveni model obrazovanja 2013./2014. školska godina	
		Planirano	Upisano
1.	Srednja strukovna škola Antuna Horvata Đakovo	192	135
2.	Prva srednja škola Beli Manastir	24	0
3.	Druga srednja škola Beli Manastir	24	16

4.	Srednja škola I. Kršnjavoga Našice	132	109
5.	Srednja škola J. Kozarca Đurđenovac	48	16
6.	Srednja škola Donji Miholjac	24	28
7.	Srednja škola Valpovo	56	40
8.	Obrtnička škola Osijek	112	110
9.	Strojarska tehnička škola Osijek	87	72
10.	Ugostiteljsko - turistička škola Osijek	192	168
11.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	48	0
12.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	-	-
Ukupno		939	694

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U suradnji sa školama i udruženjima obrtnika Obrtnička komora donijela je prijedlog za imenovanje članova komisija za pripremu i provođenje pomoćničkih ispita za 2013. godinu za sve škole.

Slijedom navedenog, imenovano je 88 komisija za pripremu i provođenje pomoćničkih ispita, svaka u sastavu od 3 člana i njihove zamjene. Tako je u radu komisija za pripremu i provođenje pomoćničkih ispita u 2013. godini angažirano ukupno 344 obrtnika i 172 nastavnika stručnih predmeta.

Za provođenje pomoćničkih ispita Obrtnička komora osigurala je svu propisanu pedagošku dokumentaciju, te je ista proslijeđena u 12 škola. Dani su detaljni naputci školama o načinu provođenja pomoćničkih ispita.

Po završetku pomoćničkih ispita i evidencije Obrtnička komora je napisala 559 svjedodžbi. Sve su pomoćničke svjedodžbe, po ovjeri predsjednika Hrvatske obrtničke komore, proslijeđene školama na potpis predsjedniku ispitne komisije, kako bi ih mogli uručiti učenicima. Za istaknuti je, kako kratki rokovi propisani u procesu pripreme i provođenja pomoćničkih ispita zahtijevaju izniman angažman, ažurnost i točnost.

U tablici 8. prikazan je broj redovnih učenika s prijavljenim i položenim pomoćničkim ispitima prema školama na području Županije.

Tablica 8. Pomoćnički ispiti u 2013. godini

Red. broj	Škola	Redovni učenici 2012./2013.	
		Prijavilo ispit	Položilo ispit
1.	Srednja strukovna škola A. Horvata Đakovo	164	152
2.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac	8	8
3.	Obrtnička škola Osijek	79	62
4.	Strojarska tehnička škola Osijek	57	51
5.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	25	25
6.	Srednja škola I. Kršnjavoga Našice	105	105
7.	Prva srednja škola Beli Manastir	10	10
8.	Srednja škola Donji Miholjac	18	17
9.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	6	5
10.	Srednja škola Valpovo	21	20
11.	Druga srednja škola Beli Manastir	15	15
12.	Ugostiteljsko turistička škola Osijek	94	89
Ukupno		602	559

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U Županiji je u 2013. godini pomoćničkom ispitu pristupilo ukupno 602 učenika iz 12 škola. Ispit je položilo 559 učenika, što je za 43 učenika manje nego u 2012. godini. Uspješnost učenika na pomoćničkim ispitima u 2012. godinu iznosila je 92%.

Obrtnička komora je isplatila naknadu svim članovima komisija (samo obrtnicima) koji su dostavili potrebne podatke, a koji su sudjelovali na pomoćničkom ispitu u iznosu 46.659,65 kuna, od čega je Hrvatska obrtnička komora refundirala 21.197,43 kune.

U tablici 9. prikazan je broj redovnih učenika s položenim pomoćničkim ispitima po godinama i školama na području Županije.

Tablica 9. Pomoćnički ispiti po godinama

Red. broj	Škola	Položeni ispiti po godinama				
		2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
1.	Srednja strukovna škola Antuna Horvata Đakovo	164	163	109	149	152
2.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac	11	8	11	13	8
3.	Obrtnička škola Osijek	78	72	69	65	62
4.	Strojarska tehnička škola Osijek	84	80	66	55	51
5.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	23	17	20	23	25
6.	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice	101	105	84	85	109
7.	Prva srednja škola Beli Manastir	24	18	26	18	10
8.	Srednja škola Donji Miholjac	31	22	32	18	17
9.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	21	8	15	4	5
10.	Srednja škola Valpovo	38	33	24	20	20
11.	Druga Srednja škola Beli Manastir	18	17	19	9	15
12.	Ugostiteljsko turistička škola Osijek	88	87	101	124	89
13.	Škola za tekstil dizajni i primj. umjet. Osijek	9	2	0	6	-
Ukupno		710	690	577	596	563

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

Ispiti o stručnoj osposobljenosti organizirani su 2013. godine u pet ispitnih rokova. U svih pet rokova ukupno je 95 kandidata prijavio ispit, od čega su 82 kandidata položila ispit.

Tablica 10. Ispiti o stručnoj osposobljenosti po godinama

Red. broj	Zanimanje	Broj kandidata koji su položili ispit o stručnoj osposobljenosti				
		2009. godina	2010. godina	2011. godina	2012. godina	2013. godina
1.	Poslužitelj jela i pića	28	28	41	24	34
2.	Priprem. jedn. jela i slast.	11	15	5	13	10
3.	Podopolagač	-	-	1	1	2
4.	Cvječar-aranžer	6	4	7	9	18
5.	Keramičar	1	-	2	4	-
6.	Pečenjar	-	1	2	2	1
7.	Pomoćni prodavač	1	-	1	-	-

8.	Trgovačko poslovanje	8	7	-	-	-
9.	Trgo. posl. i pozn. robe	6	3	10	2	-
10.	Građevinski staklar	3	-	1	2	6
11.	Vulkanizer	-	-	1	3	3
12.	Priprem. bureka i pizza	2	1	1	1	2
13.	Maser	-	2	3	3	4
14.	Teracer	2	-	-	-	-
15.	Izolater	-	-	2	1	-
16.	Armirač	-	-	1	1	-
17.	Drvogalanterist	-	-	-	1	2
Ukupno		68	61	78	67	82

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

Tijekom 2013. godine na području Županije majstorski ispit položilo je 88 kandidata od ukupno prijavljenih 110 kandidata. Majstorski ispiti provedeni su 2013. godine u dva ispitna roka, zimskom roku u veljači 2013. godine i jesenskom roku u rujnu 2013. godine prema kalendaru Hrvatske obrtničke komore.

Tablica 11. Majstorski ispiti po godinama

Red. broj	Zanimanje	Broj kandidata koji su položili majstorski ispit				
		2009. godina	2010. godina	2011. godina	2012. godina	2013. godina
1.	Elektroinstalater	3	2	1	1	6
2.	Frizer	19	8	20	15	19
3.	Kuhar	8	3	3	8	9
4.	Automehaničar	8	3	5	5	5
5.	Autoelektričar	1	2	-	-	-
6.	Autoserviser	2	2	-	1	2
7.	Elektromehaničar	-	1	-	1	4
8.	Soboslikar-ličilac	6	4	1	-	2
9.	Dimnjačar	1	1	1	1	-
10.	Stolar	3	-	3	-	2
11.	Zidar	4	1	-	1	-
12.	Krojač ženske odjeće	-	1	-	-	2
13.	Klesar	-	-	4	2	6
14.	Mesar	2	4	-	-	1
15.	Natkonobar	-	5	1	2	3
16.	Očni optičar	3	1	2	2	1
17.	Pediker	3	1	-	3	4
18.	Plinoinstalater	2	1	1	3	3
19.	Vodoinstalater, inst. g. i kl.	-	-	7	2	5
20.	Fotograf	-	-	1	-	1
21.	Autolakirer	-	-	1	-	-
22.	Autolimar	-	1	-	-	1
23.	Fasader	1	2	-	1	-
24.	Tesar	-	1	1	1	-
25.	Tokar	1	1	2	-	-
26.	Strojbravar	1	-	-	-	2
27.	Limar	1	-	-	1	3
28.	Krovopokrivač	-	1	-	-	-
29.	Alatničar	-	-	1	-	-
30.	Bravar	-	-	2	-	-

31.	Kozmetičar	-	-	1	2	4
32.	Zlatar	-	-	-	-	2
33.	Ortopedski obučar	-	-	-	-	1
Ukupno		69	46	58	52	88

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U odnosu na 2012. godinu broj položenih majstorskih ispita je veći za 69%. Svečano uručenje majstorskih diploma za 79 kandidata održano je 15. veljače i 22. svibnja 2013. godine u Obrtničkoj komori.

Udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije

1. Udruženje obrtnika Baranje

Udruženje obrtnika Baranje teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Belog Manastira, te općina Bilje, Darda, Kneževi Vinogradi, Čeminac, Draž, Jagodnjak, Petlovac i Popovac.

Udruženje obrtnika Baranje na dan 31. prosinca 2013. godine imalo je 383 obrta u radu razvrstanih u devet sekcija (s privremenom obustavom 417).

Tablica 12. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Baranje u 2013. godini

Red. broj	Grad/Općina	2013. godina
1.	Grad Beli Manastir	125
2.	Općina Bilje	66
3.	Općina Darda	65
4.	Općina Kneževi Vinogradi	48
5.	Općina Čeminac	19
6.	Općina Draž	24
7.	Općina Jagodnjak	14
8.	Općina Petlovac	16
9.	Općina Popovac	6
Ukupno		383

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje na dan 31. prosinca 2013. godine po evidenciji udruženja

Tablica 13. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Baranje u 2013. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna i prehrambena sekcija	7
2.	Ugostiteljska i turistička sekcija	55
3.	Trgovačka sekcija	58
4.	Prometna sekcija	32
5.	Sekcija intelektualnih usluga	41
6.	Uslužna sekcija	49
7.	Frizerska sekcija	20
8.	Građevinska sekcija	49
9.	Poljoprivreda sekcija	72
Ukupno		383

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje na dan 31. prosinca 2013. godine po evidenciji udruženja

Usporedivši 2013. godinu s 2012. godinom u ukupnom broju aktivnih obrta (u radu i privremena obustava) došlo je do smanjenja za 24 obrta.

Udruženje obrtnika Baranje poduzelo je aktivnosti vezane za ublažavanje krize i rasterećenje dijela obveza obrtnika, a provodi se i niz radnji vezanih za reformu komorskog sustava, kroz primjedbe i prijedloge kako bi se komorski sustav učinio još efikasnijim.

Udruženje obrtnika Baranje provelo je akciju "Promocija upisa učenika u obrtnička zanimanja" u suradnji s Prvom i Drugom srednjom školom Beli Manastir te Osnovnom školom "Dr. Franjo Tuđman", Beli Manastir.

Udruženje obrtnika Baranje kreiralo je i aktivno održava internet stranicu www.uobaranje.hr gdje se uz savjete za sadašnje i buduće obrtnike dnevno objavljuju vijesti vezane uz obrtništvo. S obzirom da su obrazovanje i pravovremeno informiranje ključne stavke opstanka obrta, Udruženje obrtnika u narednom periodu posvetit će se organiziranju edukacije za obrtnike te kroz informacijski sustav pružati točne i pravovremene informacije iz raznih područja gospodarstva i zakonodavstva svome članstvu.

Tendencija opadanja broja obrta u 2014. godini je odraz nastavka ekonomske krize kao i provođenje nove izmjene Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" broj 111/12.) gdje se od listopada 2012. godine mogu osnovati jednostavni društvo s ograničenom odgovornošću, odnosno j.d.o.o., stoga je pretpostavka da su mnogi građani umjesto otvaranja obrta donijeli odluku o pokretanju jednostavnog društva sa ograničenom odgovornošću, čija je prednost prvenstveno u tome što vlasnik j.d.o.o. ne odgovara svom svojom imovinom i ne polaže majstorske ispite i ispite o stručnoj osposobljenosti za vezane obrte.

2. Udruženje obrtnika Đakovo

Udruženje obrtnika Đakovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Đakovo, te općina Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Trnava i Viškovci.

Udruženje obrtnika Đakovo na dan 31. prosinac 2013. godine imalo je 889 obrta u radu razvrstanih u osam sekcija (s privremenom obustavom bilo je 898).

Tablica 14. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2013. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Đakovo	626
2.	Općina Drenje	36
3.	Općina Gorjani	14
4.	Općina Levanjska Varoš	9
5.	Općina Punitovci	33
6.	Općina Satnica Đakovačka	36
7.	Općina Semeljci	63
8.	Općina Strizivojna	24
9.	Općina Trnava	14
10.	Općina Viškovci	34
Ukupno		889

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2013. godine po evidenciji udruženja

Tablica 15. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2013. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	98
2.	Uslužna sekcija	140
3.	Ugostiteljska sekcija	120
4.	Trgovačka sekcija	131
5.	Prijevozna sekcija	44
6.	Građevinska sekcija	123
7.	Sekcija intelektualnih usluga	64
8.	Poljoprivreda sekcija	169
Ukupno		889

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2013. godine po evidenciji udruženja

U odnosu na prošlo razdoblje, obrtništvo je u laganom opadanju jer je u 2013. godini zatvoren 21 obrt. Razlozi za zatvaranje obrtničkih radnji je utjecaj gospodarske krize, otvaranje mnogih trgovačkih centara na području koje pokriva Udruženje obrtnika Đakovo, kao i utjecaj financijske nediscipline. Tendencija zatvaranja obrta nastavljena je i u 2014. godini.

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina, ljetne terase, autorske naknade, doprinos turističkoj zajednici i dr.), rad na crno, povećanje kamata na poduzetničke kredite, nedostatak školovanih kadrova, neravnopravan položaj obrtnika u odnosu na radnike u slučaju nezaposlenosti i bolovanja, nemogućnosti naplate svojih potraživanja.

Positivni trendovi u razvoju obrtništva nastavili bi se povoljnijim kreditiranjem i poticajnim sredstvima, te smanjenjem opterećenja obrtnika - smanjenjem stopa poreza i doprinosa, fiskalnih poreza kako na državnoj razini tako i na lokalnoj razini, suzbijanjem rada na crno, školovanjem deficitarnog kadra, uvođenjem financijske discipline.

3. Udruženje obrtnika Donji Miholjac

Udruženje obrtnika Donji Miholjac teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Donjeg Miholjca, te općina Podravska Moslavina, Viljevo, Magadenovac i Marijanci.

U Udruženju obrtnika Donji Miholjac na dan 31. prosinca 2013. godine registrirano je 212 obrta u radu koji su razvrstani u šest sekcija.

Tablica 16. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2013. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Donji Miholjac	157
2.	Općina Podravska Moslavina	3
3.	Općina Viljevo	22
4.	Općina Magadenovac	13
5.	Općina Marijanci	17
Ukupno		212

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje po godinama evidencije udruženja

Tablica 17. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2013. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	65
2.	Uslužna sekcija	74
3.	Ugostiteljska sekcija	32
4.	Trgovačka sekcija	17
5.	Prijevozna sekcija	16
6.	Sekcija frizera	8
Ukupno		212

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje po godinama evidencije udruženja

U odnosu na prošla razdoblja trend u obrtništvu bio je u laganom opadanju (2009. godine 229 obrta, 2010. godine 219 obrta, 2011. godine 217 obrta, 2012. godine 221 obrt, 2013. godine 212 obrta), a jedan od većih razloga tome je i utjecaj gospodarske krize.

Uz financijsku pomoć Obrtničke komore, Udruženje obrtnika Donji Miholjac organiziralo je obrtnicima sudjelovanje na obrtničkom sajmu u Osijeku. Pored navedenog Udruženje obrtnika Donji Miholjac bio je suorganizator 7. Miholjačkog sajma - Sajam gospodarstva i poduzetništva, gdje su osigurali dolazak obrtnika i gostiju iz drugih udruženja. Organizirali su podjelu dječjih poklona i proveli akciju Promocije upisa učenika u obrtnička zanimanja u suradnji sa Srednjom školom Donji Miholjac i osnovnim školama.

Sudjelovali su na kongresu ugostitelja i seminarima frizera, susretima autoprijevoznika na nivou Hrvatske obrtničke komore, organizirali su predavanje iz zaštite na radu gdje je bio veliki odaziv obrtnika, te druge aktivnosti koje su pomogle obrtnicima u redovnom poslovanju. Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na njihovo poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina - ljetne terase i drugo).

Novi Zakon o obrtu u mnogome je otežao rad udruženja obrtnika kao i cijelog komorskog sustava. Smanjenjem iznosa obveznog komorskog doprinosa došlo je do poteškoća financiranja normalnog rada udruženja, te organizacije gore navedenih aktivnosti, a ugrožena je i opstojnost Udruženja obrtnika Donji Miholjac.

4. Udruženje obrtnika Našice

Udruženje obrtnika Našice teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Našice i općina Đurđenovac, Feričanci, Koška, Podgorač i Donja Motičina, a na dan 31. prosinac 2013. godine bilo je 500 obrta u radu, razvrstanih u devet sekcija.

Tablica 18. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Našice u 2013. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Našice	305
2.	Općina Đurđenovac	70
3.	Općina Feričanci	42
4.	Općina Donja Motičina	16
5.	Općina Koška	41
6.	Općina Podgorač	26
Ukupno		500

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje po godinama evidencije udruženja

Tablica 19. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Našice u 2013. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	70
2.	Građevinska sekcija	47
3.	Sekcija intelektualnih usluga	54
4.	Uslužna sekcija	80
5.	Ugostiteljska sekcija	60
6.	Trgovačka sekcija	60
7.	Prijevozna sekcija	50
8.	Poljoprivreda sekcija	49
9.	Frizerska sekcija	30
Ukupno		500

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje po godinama evidencije udruženja

Udruženje obrtnika Našice je, na početku krize, u lipnju 2008. godine imalo 590 obrta, a na dan 31. prosinca 2013. godine imalo je 500 obrta, što je manje za 90 obrta.

Obrti su odjavljivani zbog pada platežno sposobne potražnje za njihovim proizvodima i uslugama, dugih rokova naplate potraživanja kod obrtnika koji su svoje proizvode i usluge prodavali s odgodom naplate nemogućnosti poslovanja zbog blokade računa, zaustavljenog gomilanja dugova na računima porezne uprave, visokih ulaganja za dostizanje propisanih zakonskih standarda, gubitka tržišne utakmice od neregistrirane konkurencije, odlaska u ilegalno obavljanje djelatnosti i drugo.

Broj obrta u 2013. godini u odnosu na broj obrta u 2012. smanjen je za 26 obrta. Na dan 31. prosinca 2013. godine u obrtima je bilo je 868 osoba odnosno 71 osoba manje u odnosu na 2012. godinu kada je bilo 939 zaposlenih osoba.

Udruženje obrtnika Našice pravodobno informira i savjetuje o mogućnostima korištenja raznih poticaja, koje su putem javnih natječaja objavljivala ministarstva i Županija.

U narednom razdoblju nužno je pomoći obrtnicima sačuvati tržišne udjele i povećati konkurentnost, te omogućiti obrtniku lakšu dostupnost financijskom kapitalu.

5. Udruženje obrtnika Osijek

Udruženje obrtnika Osijek teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Osijeka i općina Antunovac, Čepin, Ernestinovo, Vladislavci, Vuka i Erdut.

U Udruženju obrtnika Osijek na dan 31. prosinca 2013. godine bilo je 1.689 aktivnih obrta u radu koji su razvrstani u sedamnaest sekcija.

Tablica 20. Broj obrta u radu zajedno s izdvojenim pogonima po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Osijek u 2013. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Osijek	1507
2.	Općina Antunovac	26
3.	Općina Čepin	122
4.	Općina Ernestinovo	22

5.	Općina Vladislavci	6
6.	Općina Vuka	13
7.	Općina Erdut	61
Ukupno		1757

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2013. godine po evidenciji udruženja

Tablica 21. Broj obrta u radu zajedno s izdvojenim pogonima po sekcijama u Udruženju obrtnika Osijek u 2013. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Autostruke	52
2.	Elektro struke (elektromehaničari, elektroničari)	36
3.	Frizeri	108
4.	Građevinske djelatnosti	177
5.	Krojači, pletači i trikotažeri	48
6.	Intelektualne usluge	218
7.	Metaloprerađivači	40
8.	Drvoprerađivači	29
9.	Ugostitelji i slastičari	212
10.	Trgovci	293
11.	Uslužne djelatnosti	152
12.	Proizvodne djelatnosti	73
13.	Poljoprivredni obrti	84
14.	Prijevoznici	131
15.	Instalaterske djelatnosti	29
16.	Pekari	35
17.	Kozmetičari	40
Ukupno		1.757

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2013. godine po evidenciji udruženja

Broj aktivnih obrta u 2013. godini smanjen je za 44 obrta u odnosu na 2012. godinu.

U prikazu broja obrtnika, Udruženje obrtnika Osijek ukazuje na jednu novinu, a to je stvorena mogućnost za ulazak u poduzetnički pothvat i kroz osnivanje jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću. Prve analize osnivanja ovih gospodarskih subjekata ukazuju da većina njih svojom djelatnošću ulazi u područje obrtničkih djelatnosti. Dio njih na taj način izbjegava obvezu polaganja majstorskog ispita ili ispita o stručnoj osposobljenosti koji su potrebni za otvaranje vezanih obrta.

Problem obrtnika je što u poduzetnički pothvat ulazi sam, sve probleme koji prate pokretanje samostalne gospodarske djelatnosti mora riješiti sam. Do 2006. godine obrt je bio vodeći nositelj u sektoru mikroekonomskih subjekata, međutim danas su to: trgovačka društva (d.o.o.) i obiteljska poljoprivredna gospodarstva, a posebno jednostavna društva s ograničenom odgovornošću.

6. Udruženje obrtnika Valpovo

Udruženje obrtnika Valpovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja gradova Valpova i Belišća, te općina Bizovac i Petrijevci.

U Udruženju obrtnika Valpovo na dan 31. prosinca 2013. godine bilo je 370 obrta u radu koji su razvrstani u sedam sekcija.

Tablica 22. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Valpovo u 2013. godini

Red. broj	Grad/Općina	2013. godina
1.	Grad Valpovo	164
2.	Grad Belišće	121
3.	Općina Bizovac	50
4.	Općina Petrijevci	35
Ukupno		370

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Valpovo, stanje na dan 31. prosinca 2013. godine po evidenciji udruženja

Tablica 23. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Valpovo u 2013. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	41
2.	Uslužna sekcija	145
3.	Ugostiteljska i turistička sekcija	64
4.	Trgovačka sekcija	57
5.	Prijevozna sekcija	19
6.	Poljoprivreda sekcija	19
7.	Frizerska sekcija	25
Ukupno		370

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Valpovo, stanje na dan 31. prosinca 2013. godine po evidenciji udruženja

U 2013. godini bilo je dva obrta manje u odnosu na 2012 godinu. Problemi obrtnika koji se i dalje javljaju vezani su uz velika opterećenja poreza, doprinosa i rada na crno.

Udruženje obrtnika Valpovo ističe uključivanje svih čimbenika gospodarskog razvoja radi opće koristi svih članova udruženja, te cjelokupnog hrvatskog gospodarstva.

II. PROJEKTI RAZVOJA OBRITNIŠTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

U okviru projekata koje Županija provodi s ciljem poticanja poduzetništva, jedna od skupina korisnika su i obrti i obrtnici. Sufinanciranjem kamate za poduzetničke kredite obrtnika, Županija omogućava ishođenje financijskih sredstava po povoljnijim uvjetima, odobravanjem potpora za ulaganje u razvoj i unapređenje poslovanja, sufinanciranjem nastupa na sajmovima obrtnicima se pomaže u pronalaženju novih tržišta, a svim ostalim aktivnostima - financijskim i logističkim Županija nastoji pomoći razvoju obrtništva i opstanak obrta.

Stručnim usavršavanjem obrtnika nastoji se pružiti obrtnicima odgovor na mnogobrojna pitanja vezana uz specifičnosti obrtništva, te znanja potrebna za unapređenje i razvoj obrtničke djelatnosti. Usavršavanje obično uključuje sadržaje kao što su financijsko ekonomsko poslovanje u obrtu, osnove podučavanja naučnika u obrtničkim radionicama, informatička znanja i vještine i drugo, te posebna predavanja na temu "Provođenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom". U provedbi i organizaciji seminara uključena je Obrtnička komora, poduzetnički centri te Županija koja sufinancira aktivnosti informiranja i edukacije obrtnika.

U suradnji s Obrtničkom komorom, Županija je sudjelovala na različitim tribinama i okruglim stolovima na kojima su obrtnicima prezentirani projekti poticanja poduzetništva, kako na lokalnom, tako i na nacionalnom nivou, te im je na taj način omogućena bolja informiranost, kao i mogućnost korištenja bespovratnih sredstava i potpora. Županije je sufinancirala aktivnosti organiziranja sajмова Obrtničkoj komori.

Županija je u razdoblju od 2005. - 2009. godine isplatila za kapitalna ulaganja u razvoj obrtništva na području Osječko-baranjske županije ukupno 1.127.069,00 kuna za 139 obrta, kako slijedi:

- 2005. godina - 400.000,00 kuna (45 obrta)
- 2006. godina - 340.072,00 kuna (32 obrta)
- 2007. godina - 200.000,00 kuna (33 obrta)
- 2008. godina - 96.388,00 kuna (13 obrta)
- 2009. godina - 90.609,00 kuna (16 obrta)

U cilju unaprjeđenja obrtništva, Županija je u razdoblju od 2005. do 2013. godine iz Proračuna isplatila sredstva u ukupnom iznosu: 738.959,58 kuna, kako slijedi:

- u 2005. godini, Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2005. godini, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti Zavodu za znanstveni i umjetnički rad Osijek za sufinanciranje znanstveno istraživačkog projekta – monografije "Obrt i obrtnici Osječko-baranjske županije 1872.-2002." čiji je nositelj izrade Obrtnička komora Osječko-baranjske županije isplaćeno je 60.000,00 kuna,
- u 2006. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 60.000,00 kuna,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije, Udruženju obrtnika Baranja za uređenje prostora i nabavku opreme za edukaciju obrtnika isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za sanaciju nastale štete od požara na zgradi Udruženja obrtnika Osijek isplaćeno je 200.000,00 kuna,
- u 2008. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 60.000,00 kuna,
- u 2009. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 19.959,58 kuna,
- u 2010. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 25.000,00 kuna,
- u 2011. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 25.000,00 kuna,
- u 2012. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 25.000,00 kuna,
- u 2012. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove organiziranja radionica i predavanja za obrtnika isplaćeno je 20.000,00 kuna,
- u 2013. u godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove organiziranja radionica i predavanja za obrtnika isplaćeno je 20.000,00 kuna,
- u 2013. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 74.000,00 kuna.

Stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja

Analizirajući gospodarske i društvene prilike u Županiji, uočena je potreba za stipendiranjem određenih vrsta deficitarnih zanimanja za koja se obrazuju učenici u strukovnim školama i studenti na visokim učilištima.

Iz navedenih razloga od 2007./2008. školske/akademske godine u Proračunu Županije osiguravaju se sredstva za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Postupak dodjele uređen je Odlukom o stipendiranju učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja ("Županijski glasnik" broj 2/09.).

Županija je u rujnu 2007. godine prvi puta raspisala natječaj za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Za 2007./2008. školsku/akademsku godinu Županija je odobrila 31 stipendiju od toga 7 stipendija za učenike i 24 stipendije za studente.

U školskoj/akademskoj godini 2008./2009. dodijeljene su 43 stipendije od toga je 7 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: limar (pet stipendija), tesar (jedna stipendija) i zidar (jedna stipendija) i 36 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: građevinarstva (sedam stipendija), informatike (trinaest stipendija), elektrotehnike (deset stipendija), strojarstva (četiri stipendije) i socijalnog rada (dvije stipendije).

U 2009./2010. školskoj/akademskoj godini dodijeljeno je 47 stipendija od toga je 12 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: limar (jedna stipendija), zidar (jedna stipendija) i monter suhe gradnje (deset stipendija) i 35 stipendija dodijeljeno je studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: građevinarstva (četiri stipendije), geodezije (jedna stipendija), informatike (osam stipendija), elektrotehnike (sedam stipendija), defektologije (tri stipendije), medicine (jedanaest stipendija) i farmacije (jedna stipendija).

U 2010./2011. školskoj/akademskoj godini dodijeljeno je 25 stipendija od toga je 5 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: zidar (jedna stipendija), stolar (tri stipendije), pekar (jedna stipendija) i 20 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: arhitekture (dvije stipendije), geodezije (jedna stipendija), strojarstva (jedna stipendija), socijalnog rada (jedna stipendija), defektologije (jedna stipendija), medicine (osam stipendija), stomatologije (pet stipendija) i farmacije (jedna stipendija).

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2011./2012. školsku/akademsku godinu ukupno je pristigla 41 prijava, od toga 11 prijava za učenike i 30 prijava za studente. Ugovori o stipendiranju su potpisani sa 11 učenika i 17 studenata. U tablici 24. prikazan je broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 24. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2011./2012.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Strojarska tehnička škola Osijek	bravar	1
		limar	1
2.	Obrtnička škola Osijek	stolar	1
3.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	stolar	2
		zidar	4
4.	Srednja škola Donji Miholjac, Donji Miholjac	tokar	2
Ukupno			11

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Za školsku godinu 2011./2012. najveći broj stipendija dodijeljen je studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja, a koji studiraju na Sveučilištu u Zagrebu. U tablici 25. prikazan je broj upisanih studenata po fakultetima.

Tablica 25. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2011./2012.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Medicinski fakultet u Osijeku	8
2.	Arhitektonski fakultet u Zagrebu	4
3.	Geodetski fakultet u Zagrebu	2
4.	Farmaceutsko-biokemijski fakultet u Zagrebu	2
5.	Medicinski fakultet u Zagrebu	1
Ukupno		17

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Županija je u Proračunu za 2012. godinu osigurala sredstava za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Iznos sredstava za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2012./2013. školsku/akademsku godinu, bio je raspoređen na način da se 15 stipendija dodijeli učenicima za zanimanja: zidar (tri stipendije), limar, tokar, tesar, mehaničar poljoprivredne mehanizacije, krojač (po dvije stipendije), stolar, bravar (po jednu stipendiju), a i 20 stipendija dodijele studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: strojarstva, socijalnog rada, defektologije, doktor stomatologije, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine (po dvije stipendije) i doktor medicine (četiri stipendije).

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2012./2013. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 40 prijava od toga 16 prijava za učenike i 24 prijave za studente. Ugovori o stipendiranju potpisani su 12 učenika i 14 studenata. U tablici 26. je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 26. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2012./2013.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Strojarska tehnička škola Osijek	limar	4
2.	Obrtnička škola Osijek	stolar	2
3.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	mehaničar polj. meh.	1
4.	Prva srednja škola Beli Manastir	bravar	1
5.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	zidar	3
6.	SŠ Isidora Kršnjavoga, Našice	bravar	1
Ukupno			12

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 27. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2012./2013.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Medicinski fakultet u Osijeku	4
2.	Arhitektonski fakultet u Zagrebu	2
3.	Geodetski fakultet u Zagrebu	1
4.	Farmaceutsko-biokemijski fakultet u Zagrebu	1
5.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	3

6.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	1
7.	Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu	1
8.	Veterinarski fakultet u Zagrebu	1
Ukupno		14

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Županija je u Proračunu za 2013. godinu osigurala sredstva za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Iznos sredstava za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2013./2014. školsku/akademsku godinu raspoređen je na način da se 15 stipendija dodijeli učenicima za zanimanja: zidar (tri stipendije), vrtlar, tokar, tesar, stolar, krojač i bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom (po dvije stipendije) i 20 stipendija dodijele studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: strojarstva, socijalnog rada, defektologije, doktor dentalne medicine, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine (po dvije stipendije) i doktor medicine (četiri stipendije).

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2013./2014. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 47 prijava od toga 19 prijava za učenike i 28 prijava za studente. Ugovori o stipendiranju potpisani su s 15 učenika i 20 studenata. U tablici 28. je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 28. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2013./2014.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Obrtnička škola Osijek	Krojač	2
2.	Obrtnička škola Osijek	Stolar	2
3.	Poljoprivredna i veterinarska škola Osijek	Vrtar	4
4.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	Zidar	3
5.	Strojarska škola Osijek	Bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom	4
Ukupno			15

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 29. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2013./2014.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Medicinski fakultet u Osijeku	7
2.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	7
3.	Geodetski fakultet u Zagrebu	1
4.	Farmaceutsko-biokemijski fakultet u Zagrebu	2
5.	Medicinski fakultet u Splitu	2
6.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	1
Ukupno		20

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

III. PROJEKTI POTICANJA RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

"Poduzetnički impuls" temeljni je program poticanja malog gospodarstva te je operativni dokument u ostvarivanju Programa Vlade za razdoblje od 2011. do 2015. godine, kao i Strategije razvoja poduzetništva za razdoblje od 2013. do 2020. godine. U Programu Vlade Republike Hrvatske mjere poticanja konkurentnosti poduzetništva i obrta definirane su u tri glavna područja i to:

- Gospodarski oporavak i razvoj poduzetništva,
- Tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti i
- Regionalni razvoj i korištenje fondova EU.

Tijekom 2013. godine usvojena je Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Opći cilj Strategije razvoja poduzetništva povećanje je konkurentnosti malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj. Strategija je definirala pet prioriternih ciljeva:

- Opće unaprjeđenje poslovnih rezultata s naglaskom na inovacije i internacionalizaciju poslovanja,
- Olakšan pristup financiranju,
- Promocija poduzetništva,
- Poboljšanje poduzetničkih vještina,
- Unaprjeđenje poduzetničkog regulatornog okruženja putem uklanjanja administrativnih prepreka.

Ministarstvo poduzetništva i obrta i Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije u 2013. godini proveli su Program poticanja poduzetništva i obrta za 2013. godinu na temelju čega je dodijeljeno ukupno 1.815 bespovratnih potpora u iznosu od 139,1 milijuna kuna, odnosno ukupne vrijednosti poduzetničkih projekata od 215,6 milijuna kuna. Analiza prijave za potpore u 2013. godini pokazala je kako su prosječno na svaku kunu bespovratne potpore uložene iz Državnog proračuna poduzetnici uložili još 0,6 kuna iz vlastitih izvora.

Broj odobrenih potpora bio je 1.815 što čini udio od 42% u ukupno zaprimljenim prijavama. U 2012. godini od 11.213 zaprimljenih prijave na raspisane javne pozive u okviru "Poduzetničkog impulsa", dodijeljeno je ukupno 2.469 bespovratnih potpora što čini udio od 22% u ukupnom broju zaprimljenih prijave u 2012. godini. Prosječan iznos dodijeljene bespovratne potpore u 2013. godini ukupno za sve Mjere i Aktivnosti iznosi 76.630,00 kuna. Usporedbe radi, prosječan iznos dodijeljene potpore u 2012. godini iznosio je 68.290,00 kuna, dok je prosječna dodijeljena potpora u 2011. godini iznosila 36.834,00 kune.

Mjere i aktivnosti Poduzetničkog impulsa za 2013. godinu usmjerene su stvaranju konkurentskih prednosti malog i srednjeg poduzetništva i obrta na razini lokalnih gospodarskih prostora (županije, gradovi, općine), te na povećanje sposobnosti gospodarskih subjekata za tehnološke i organizacijske inovacije (upravljanje poslovanjem, strateško poslovno odlučivanje). Stvaranje kulture inovacija, poslovne komunikacije, umrežavanje i razvoj socio-kulturnog kapitala potiče se kroz aktivnosti u četiri programske mjere kojima je cilj stvoriti prostor za razvojne prilike, potaknuti specijalizaciju znanja, utjecati na modernizaciju proizvodnih djelatnosti i uslužnog sektora koji je u razvijenim gospodarstvima u funkciji proizvodnje materijalnih dobara i u uskoj je vezi s industrijskim aktivnostima.

U okviru natječaja iz Programa poticanja poduzetništva i obrta "Poduzetnički impuls 2013." objavljeni su javni pozivi za aktivnosti kako slijedi:

Mjera A - Razvoj mikropoduzetništva i obrta - aktivnosti: A1 - Mikropoduzetništvo i obrt A2 - Poduzetništvo kreativnih industrija, A3 - Mladi u poduzetništvu i početnici, A4 - Zadržano poduzetništvo, A5 - Jačanje poslovne konkurentnosti klastera - ciljevi ovog projekta su očuvanje radnih mjesta i poticanje zapošljavanja u mikro gospodarskim subjektima, poticanje uvođenja

naprednih upravljačkih modela u mikro gospodarskim subjektima, poticanje razvoja mikro gospodarskih subjekata i njihov rast u male gospodarske subjekte, povećanje stope preživljavanja novoosnovanih subjekata i osiguranje trajnosti njihovog poslovanja te poticanje kreativnih industrija, poticanje snažnijeg udruživanja i umrežavanje zadruga, povećanje konkurentnosti proizvoda i usluga zadruga, njihove prepoznatljivosti, produktivnosti, inovativnosti uz primjenu novih tehnologija i inovacija, jačanje pozicije na tržištu malih i srednjih gospodarskih subjekata umreženih u klustere, te daljnjim povezivanjem omogućivanje jačanja njihovih proizvodnih kapaciteta i širenje proizvodnog asortimana, poticanje klastera i klsterske inicijative na ulaganja u razvojno-istraživačke kapacitete u cilju razvoja i implementacije inovacija i transfera znanja.

Mjera B - Jačanje poslovne konkurentnosti poduzetnika i obrtnika - aktivnosti: B1 - Jačanje poslovne konkurentnosti poduzetnika i obrtnika, aktivnosti B2 - 1000 bazena za hrvatski turizam, aktivnosti B3 - Poticanje inovativnog poduzetništva. Ciljevi ovog projekta su jačanje tehnološke baze malih i srednjih gospodarskih subjekata i njihovih kapaciteta za istraživanje i razvoj inovacija, jačanje konkurentnosti malih i srednjih gospodarskih subjekata ulaganjem u nove i modernizaciju postojećih tehnologija, pozicioniranje na tržištu radi postizanja boljih poslovnih rezultata, otvaranje novih radnih mjesta i zadržavanje postojećih.

Mjera C - Razvoj poduzetničke infrastrukture i poslovnog okruženja - aktivnosti C1 - Poduzetničke zone, C2 - Tehnološki parkovi i poduzetnički inkubatori, C3 - Razvojne agencije i poduzetnički centri - ciljevi ovog projekta su unapređenje cestovne, komunalne, energetske i telekomunikacijske infrastrukture u zoni, privlačenje investicija i stvaranje mogućnosti za otvaranje novih radnih mjesta, uređenje i opremanje prostora za prihvata malih i srednjih poduzetnika, odnosno poduzetnika početnika čija se djelatnost temelji na visokom tehnologijama i inovacijama, razvoj poduzetničkih potpornih institucija: poduzetničkih centara, regionalnih razvojnih agencija, poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova, podizanje razine poduzetničkih znanja i vještina.

Mjera D - Obrazovanje za poduzetništvo i obrte te očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta - aktivnosti D1 - Obrazovanje za poduzetništvo, D2 - Obrazovanje za obrte, D3 - Očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta - cilj ovog projekta je usvajanje znanja i vještina kao ključnih kompetencija za poduzetništvo i obrt u funkciji samozapošljavanja te poticanja rasta i razvoja poduzetništva i obrta.

ZAKLJUČAK

Obrt je nakon društva s ograničenom odgovornošću najčešći ustrojbeni oblik poslovanja u Republici Hrvatskoj. Na dan 31. prosinca 2013. godine u Republici Hrvatskoj poslovalo je 80.407 obrta, što je manje za 3.307 obrta ili 4% u odnosu na 2012. godinu.

U Županiji na dan 31. prosinca 2013. godine bilo je registrirano 4.085 aktivnih obrta, što je u odnosu na prosinac 2012. godine manje za 127 obrta ili za 3,01 %.

Prema podacima Obrtnog registra Ministarstva poduzetništva i obrta na dan 31. prosinca 2013. godine po udruženjima najveći broj obrtnika imalo je Udruženje obrtnika Osijek s 1.689 aktivna obrta, a slijede ga Udruženje obrtnika Đakovo s 898 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Našice s 500 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Baranje s 417 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Valpovo s 370 aktivna obrta i Udruženje obrtnika Donji Miholjac s 211 aktivnih obrta.

U obrtima je na dan 31. prosinca 2013. godine bilo zaposleno 9.031 osoba, što je za 330 osobe manje nego u prosincu 2012. godine.

Osnovna pretpostavka uspješnosti obrtnika široko je područje znanja koje obuhvaća poznavanje struke i tehnološkog procesa, poznavanje metoda organizacije i upravljanja poslovanjem, poznavanje pravnog okvira poslovanja i cjelokupnog poslovnog okruženja.

Sprječavanje financijske nediscipline i velikog kašnjenja u plaćanju, te propisivanje obveznih rokova plaćanja imalo bi pozitivan utjecaj na poslovanje obrta, te bi dovelo do značajnog razvoja obrtništva u cjelini.

Kako bi se dodatno potakao razvoj obrtništva, novoosnovani obrti trebali bi imati olakšice kod oporezivanja dohotka za početne godine rada. Kod promjene poreznih stopa treba voditi računa o poreznim razredima, te omogućiti fleksibilnost postupanju u slučaju teškoća i eventualnih dugovanja. Također, kako bi se olakšalo poslovanje novoosnovanim obrtima, bilo bi potrebno osigurati mentorstvo stručnjaka iz različitih područja.

Izradom nacionalnog obrazovnog kurikulumu nužno je utjecati na cjelokupni sustav obrazovanja. Potrebno je definirati mrežu škola i obrazovnih programa. Upisna politika treba što više uključiti poduzetnike, te određenim mjerama poboljšati opremljenost licenciranih radionica koje su preduvjet za izvođenje praktična nastave.

Nužno je motivirati obrtnike i poduzetnike za primanje učenika na naukovanje uvođenjem poreznih olakšica. Potrebno je uvesti vertikalnu prohodnost u obrazovanju za obrtnička zanimanja, kako bi učenicima omogućili nastavak obrazovanja i stručnog usavršavanja.